

застосування» пропонуємо не включати в зміст обов'язкового освітнього компоненту, а винести в окремі спецкурси і вивчати при наявності додаткових годин. Розділи «Паралельність прямих і площин» та «Перпендикулярність прямих і площин» пропонуємо не вивчати окремо, а поєднувати з вивченням розділу «Многогранники».

Передбачено, що на обов'язковий освітній компонент математичної галузі відводиться не менше 2 годин на тиждень. Якщо заклад освіти обиратиме окреме вивчення алгебри і геометрії, то пропонуємо відводити не менше, ніж 1 год/тижд на кожен з предметів. Заклад освіти може додавати навчальні години на вивчення запропонованого змісту, перерозподіляючи деякі години з профільного та за вибором компонентів. Крім того обов'язковий освітній компонент може бути доповнений спецкурсами, що дають змогу вивчати інші розділи Алгебри і початків аналізу (наприклад, Тригонометрія чи Інтеграл).

Місце інформатики в середній профільній школі

*І. А. Твердохліб,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Інститут педагогіки НАПН України*

Затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти відкриває нові перспективи для подальшої трансформації системи освіти України. Впроваджуючи профільну старшу школу, держава зміщує акценти на профільну підготовку учнів з метою забезпечення високого рівня знань, вмінь та навичок, формування відповідних компетентностей учнів для підготовки майбутніх випускників шкіл до навчання у закладі вищої освіти за обраним профілем.

Профілізація навчання в ліцеї передбачає збільшення кількості годин на вивчення профільних предметів та змогу обрати спецкурси або окремі модулі з інших предметів, які необхідні для формування фахових та ключових компетентностей учнів. Інформатика відповідно до типової освітньої програми на базовому рівні вивчається лише в 10 класі. При цьому може виникнути запитання: чи достатньо цього для формування ІКТ компетентності учня? Враховуючи особливості сучасного інформаційного суспільства, масове проникнення інформаційних технологій та систем на основі штучного інтелекту в усі галузі людської життєдіяльності, – звичайно недостатньо.

В змісті інформатики базового навчання в 10 класі передбачається вивчення таких тем: «Сучасні інформаційні системи. Особисте інформаційне середовище», «Технології розроблення інформаційних продуктів», «Інформаційне моделювання як засіб розв'язування прикладних задач», «Цифрова комунікація. Інформаційна безпека». Це загальні питання шкільного курсу інформатики, вивчення яких має бути орієнтоване на вибраний учнем профіль. Проте, вивчення перших двох тем буде охоплювати завдання з різних профілів, оскільки учні в 1 семестрі 10 класу будуть навчатися без конкретної

профілізації. Теми другого семестру вже будуть орієнтовані на вивчення тих чи інших інформаційних процесів в певній галузі відповідно до обраного учнем профіля.

Сучасному учню для ефективної організації навчального процесу та майбутньої професійної орієнтації бажано оволодіти більш ґрунтовними навичками щодо використання ІТ в обраній галузі. Тому, пропонуємо програму базового вивчення інформатики розширювати незалежно від обраного кластера чи профілю навчання за рахунок вибіркового спецкурсів, предметів чи навчальних модулів. Наприклад, для учнів, які навчаються за програмою мовно-літературного кластеру доцільно більш поглиблено вивчати питання пов'язані з використанням систем редагування текстів, підготовки публікацій до друку, познайомитися з електронними бібліотеками, автоматизованими системами перекладу текстів, технологіями створення аудіовізуальних продуктів, правилами організації пошуку в електронних каталогах, можливостями використання систем штучного інтелекту в мовно-літературній галузі тощо.

Підходи до структурування змісту хімічного компонента профільної середньої освіти

*Г. А. Лашевська,
науковий співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України*

Розроблення концептуальних засад профільної середньої освіти, які відповідають філософії Нової української школи, набуло особливої актуальності після затвердження Кабінетом Міністрів України в липні 2024 року Державного стандарту профільної середньої освіти, через що виникла потреба в модельних навчальних програмах і навчально-методичних матеріалах. З огляду на це постали проблеми добору необхідного і достатнього змісту й відповідних меті навчання способів навчально-пізнавальної діяльності і для класів, у яких хімія профільний предмет, і для класів, де вона таким не є.

Хімію як профільний предмет дотепер вибирала невелика частка здобувачів і здобувачок освіти. Масова «непрофільність» хімії в старшій школі призводила до того, що часто цей предмет уважали другорядним, неважливим і непотрібним (це стосується й інших предметів, що довелося вивчати учням й ученицям, які не пов'язували свою майбутню професію з ними).

Як запобігти цьому? Ми виходили з припущення, що матеріал для модельної і розроблених на основі її навчальних програм має бути таким, щоб під час опанування його учні й учениці пересвідчилися у важливості хімії для сталого розвитку людства, необхідності навичок оперувати в щоденні елементарними хімічними знаннями. До профільних ліцеїв вступатимуть учні й учениці з різним рівнем навчальної підготовки, різним досвідом вивчення хімії, чію можливу байдужість чи нелюбов до предмета зумовила низка об'єктивних і суб'єктивних причин. Не виключено, що вивчаючи непрофільний курс хімії (у разі вдалого його